

Рецензия

от

проф. Николай Цанков, д.м.

Ачибадем Ситиклиник Токуда болница - София

на дисертационен труд на тема

„ХЕМАНГИОМИ В КЪРМАЧЕСКА И ДЕТСКА ВЪЗРАСТ – ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ”

за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

на д-р Кристина Семкова

професионално направление 7.1 Медицина

докторска програма 03.01.21 «Дерматология и венерология»

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с изискванията на МУ - Варна.

Съобразно изискванията дисертантката представя: дисертация написана на 131 страници; автореферат написан на 77 страници; 3 публикации в международни научни списания и 1 публикация в българско научно списание, всички свързани с темата на дисертационния труд. От представените научни публикации 3 са публикувани в списания с импакт фактор и разбира се съответно са реферирани и индексирани в световните бази WOS/S.

2. Актуалност на проблематиката

Дисертационният труд **„ХЕМАНГИОМИ В КЪРМАЧЕСКА И ДЕТСКА ВЪЗРАСТ – ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ** разглежда много сериозни проблеми, свързани със съдовите тумори в кърмаческа и детска възраст. Хемангиомите са най-често срещените доброкачествени тумори при деца на възраст до 1 година, но тяхната етиопатогенеза е недостатъчно изяснена. Съществуват различни хипотези, които съответно са в основата на съвременните лечебни методи.

Пропранололът и неговите аналози убедително се наложиха като метод на системно лечение в областта на детските хемангиоми, асоциирани с функционално нарушение или с потенциални животозастрашаващи усложнения. Локалното лечение на хемангиомите с бетаблокери е

подходящо за малки по размер хемангиоми, но схемата на лечение, вида на препаратите и продължителността на терапията все още са предмет на научни спорове. Настоящият дисертационен труд е със сериозен принос в тази посока, като спомага за установяване на ефекта от лечението с локални бета блокери и определя също влиянието, което този вид съдови аномалии оказват върху живота на семейството

3. Познаване на проблема

Дисертационният труд показва, че дисертантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения. Онагледен е с 3 приложения, 9 таблици и 27 фигури. За познаването на проблема е от значение не само подробният литературен обзор, трите публикации по темата на дисертационния труд с импакт фактор, но и изнесените от дисертантката 10 презентации на международни симпозиуми и конгреси в САЩ и Европа

4. Методика на изследването

Методиката на изследването включва клинични методи, терапевтични методи, статистически методи и етични аспекти. Много интересен е методът Hemangioma Family Burden, който се прилага за първи път в България и е анализиран при 186 деца. Принос на докторантката е създаването на скалата за оценка на активността и тежестта на хемангиома и ефекта от лечението. Тази скала е приложена също при 186 деца и е разработена като част от проучването.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Кандидатът д-р Кристина Василева Семкова представя дисертационен труд, който е структуриран съобразно изискванията и съдържа увод, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати, обсъждане, изводи, приноси, публикувани научни трудове и библиография.

Литературният обзор е написан на 30 страници и включва като отделни раздели клиничната картина на хемангиомите, тяхната етиология и патогенеза, провокиращите фактори, диагностичните изследвания и съответните лечебни методи, които са разделени на конвенционални и съвременни.

Целта и 11-те задачи са ясно дефинирани. Намирам, че добре формулираните задачи могат да доведат до постигане на поставената цел.

В различните проучвания са включени общо 304 деца от двата пола, селектирани за 11 годишен период, на възраст между 2 и 48 месеца. Главен критерий за включване е наличието на хемангиом в кърмаческа или детска възраст. Основен критерий за изключване от проучването за активно лечение е хемангиом в крайна фаза на обратно развитие.

Резултатите от собствените проучвания са разпределени в 6 подраздела:

- ✓ Проучване на епидемиологичните фактори, като се оценява тяхната честота и се съпоставят данните за българската популация с литературните данни за честотата в световен мащаб.
- ✓ Разработване на скала за оценка на хемангиомите, като се определят параметри, които характеризират детските хемангиоми по тежест и активност
- ✓ Проспективно проучване на терапевтичния ефект на локално приложен тимолол малеат, оптимизиране на схемата за приложение и установяване на страничните ефекти
- ✓ Проучване на ефикасността и безопасността на приложение на български локален медикамент – тимолол малеат 1% емулгел
- ✓ Проучване на влиянието на хемангиома върху качеството на живот на семейството (hemangioma Family Burden Questionnaire)
- ✓ Описание на казуистични случаи

В разделът „Обсъждане на резултатите“ се подчертава значителното съответствие на данните в българската и световна популация относно пре- и перинаталните рискови фактори за появата на хемангиомите. Като основни рискови фактори в проучването са установени ниското телесно тегло при раждането и степента на недоносеност. Разработеният и валидиран метод HASI от докторантката е подходящ за използване от дерматолози и педиатри, които лекуват деца с хемангиоми. Проучването за локална терапия с бетаблокери е първото по рода си в Р. България. Лечението с тимолол в изследваната група показва по-висока ефективност при плакватните лезии спрямо нодуларните и съответно по-добри резултати през фазата на пролиферация, спрямо фазата на involуция. Тимолол малеат има добър профил на безопасност, въпреки значителната системна абсорбция, дори при приложение на пренебрежимо ниски дози. Проучването показва изключително добра поносимост, ефективност и безопасност при приложение на тимолол малеат 1% емулгел. Създадена е специална схема за мястотона тимолол в лечението на детски хемангиоми. Проучени са и 48 семейства за оценка на цялостното влияние на хемангиомите върху семейството, включително психо-социалното влияние върху отделните членове на семейството. Получените резултати напълно подкрепят концепцията за значим ефект на хемангиомите върху психо-социалните функции от ежедневиия живот на пациентите и техните родители.

Направени са 7 извода на базата на резултатите от дисертационният труд. Представените изводи съответстват на материала, представен в глава “Резултати”. От голямо практическо значение са изводи 5 и 6, които дефинират лечението с тимолол малеат и съответно схемата на титриране на медикамента и проследяването на пациентите.

Приносите на дисертационният труд са 11, разпределени в три раздела – оригинални (5 приноса); научно теоретични (2 приноса) и научно-практически и потвърдителни (4 приноса)

Не откривам елементи на плагиаризъм и намирам представените данни за оригинални и интересни.

Библиографията включва 168 литературни източника на латиница. Българските публикации по темата са основно с участие на докторантката, включително българският консенсус за лечение на хемангиоми в кърмаческа и детска възраст и са представени отделно.

6. Преценка на наукометричните критерии

Във връзка с дисертационния труд са публикувани 4 статии, като дисертантът е първи автор в 3 от тях. Представени са и 10 научни съобщения на български и международни форуми.

Д-р Семкова изцяло отговаря на изискуемите наукометрични критерии на МУ - Варна съгласно правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна за придобиване на научната степен „доктор“ .

7. Автореферат

Авторефератът съдържа 77 страници и включва в съкратен вид основните раздели на дисертационния труд. Направен е според изискванията. Съдържанието и качеството на автореферата отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Заключение

Дисертационният труд на д-р Кристина Василева Семкова тема **„ХЕМАНГИОМИ В КЪРМАЧЕСКА И ДЕТСКА ВЪЗРАСТ – ЕПИДЕМИОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ТЕРАПЕВТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ”** за присъждане на образователната и научна степен 'доктор', съдържа научно-теоретични и научно- приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на д-р Кристина Семкова в докторска програма по „Дерматология и венерология”.

23.06.2021г.

Рецензент:

Проф. Николай Цанков, дм